
I JOHDANTO

1. Komissio toimitti neuvostolle 15. heinäkuuta 2025 asiakohdassa mainitun ehdotuksen neuvoston asetukseksi¹.

¹ 11675/25.

2. Asetuksen tavoitteena on laajentaa tekoälytehdasaloitteen käynnistämiseksi annetun neuvoston asetuksen (EU) 2021/1173 soveltamisalaa, jotta Euroopan suurteholaskennan yhteisyrityksen (EuroHPC) tavoitteisiin voidaan lisätä tekoälyn gigatehtaiden kehittäminen ja toiminta Euroopassa sekä kvanttiteknologiat. Tämän muutoksen lähtökohtana on tekoälytehtaan käsite, joka viedään seuraavalle tasolle: tekoälyn gigatehtaissa yhdistyvät massiivinen laskentateho (mm. yli 100 000 kehittynyttä tekoöllysirua, kun suurimman tekoälytehtaan supertietokoneissa määrä on 25 000), energiatehokkaat datakeskukset ja tekoälyvetoinen automaatio. Koska tekoälyn gigatehtaiden rakentamiseen ja toimintaan tarvitaan valtavat investoinnit (alustavan arvion mukaan 3–5 miljardia euroa yhtä tekoälyn gigatehdasta kohti), niiden perustaminen edellyttää nykyistä teollisempaa ja markkinavetoisempaa lähestymistapaa, joka voisi toteutua kiinnostuneiden teollisuuden edustajien, EU:n ja jäsenvaltioiden sekä muiden EuroHPC-osallistujavaltioiden välisenä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuusjärjestelynä. Kvanttitekniologioiden osalta tämä merkitsee Horisontti Eurooppa -puiteohjelman klusteriin 4 tällä hetkellä kuuluvien toimintojen siirtämistä EuroHPC-yhteisyritykseen, koska kvanttitekniologiat ja suurteholaskenta liittyvät kiinteästi toisiinsa ja koska tarkoituksena on omaksua yhtenäisempi lähestymistapa EU:n ja kansallisen tason kvanttitekniologiatoimiin.

II KÄSITTELY MUISSA TOIMIELIMISSÄ

3. Neuvosto kuuli 4. syyskuuta 2025 Euroopan parlamenttia ja Euroopan talous- ja sosiaalikomiteaa. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea antoi lausuntonsa² 18. syyskuuta 2025.
- Euroopan parlamentissa ehdotus osoitettiin teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunnalle (ITRE), joka nimesi esittelijäksi Borys BUDKAn (EPP, PL). Valiokunta äänesti mietinnöstä kokouksessaan 20. marraskuuta 2025. Euroopan parlamentin on tarkoitus äänestää mietinnöstä täysistunnossa 15. joulukuuta 2025.

² 13752/25.

III ASIAN KÄSITTELYN TILANNE

4. Tutkimustyöryhmä aloitti ehdotuksen tarkastelun 24. heinäkuuta 2025 Tanskan puheenjohtajakaudella. Työryhmä kokoontui kaikkiaan kuusi kertaa keskustelemaan ehdotuksesta: 24. heinäkuuta, 1. ja 25. syyskuuta, 27. lokakuuta sekä 20. ja 27. marraskuuta.
5. Puheenjohtajavaltio toimitti tutkimustyöryhmälle useita kompromissitekstejä, joita työryhmä tarkasteli yksityiskohtaisesti. Puheenjohtajavaltio esitti työryhmän viimeisimmässä kokouksessa 27. marraskuuta 2025 kompromissitekstin, joka sai laajan kannatuksen mutta johon muutamat valtuuskunnat pyysivät teknisiä mukautuksia. Tämän kokouksen jälkeen puheenjohtajavaltio laati työryhmässä viimeksi käytyjen keskustelujen pohjalta tarkistetun puheenjohtajavaltion tekstin ja kuuli siitä valtuuskuntia. Mikään valtuuskunnista ei vastustanut kyseistä puheenjohtajavaltion tekstiä.
6. Komission ehdotukseen tutkimustyöryhmässä käytyjen keskustelujen tuloksena tehdyt suurimmat muutokset ovat seuraavat:
 - Hankintasäännöt on mukautettu EU:n varainhoitoasetuksen mukaisiksi. Uusi toimintatapa on EuroHPC-yhteisyrityksiin ja tekoälytehtaiden infrastruktuuriin tällä hetkellä sovellettavan käytännön mukainen. Siinä yhteisyritys ja jäsenvaltio tekevät yhteishankintasopimuksen, jolla ostetaan yhdessä jäsenvaltioiden (ja tapauksen mukaan osallistujavaltioiden) yhden tai useamman hankintaviranomaisen kanssa laskenta-aikaa valitulta tekoälyn gigatehtaalta. Kiinnostuksenilmaisupyyntö julkaistaan tämän jälkeen, ja se perustuu yhteishankintasopimukseen (johdanto-osan 11 a kohta ja 12 b artiklan 3 kohta).
 - On asetettu tiukemmat takeet sille, että kvanttiteknologian t&i-toimiin tarkoitetuista Horisontti Eurooppa -puiteohjelman klusterin 4 varoista siirretyt 160 miljoonan euron määrärahat osoitetaan teknologiselta valmiudeltaan enintään tason 5 kvanttiteknologioita koskeviin epäsuoriin t&i-toimiin EuroHPC-yhteisyrityksen viimeisimmässä työohjelmassa (johdanto-osan 10 a kappale ja 5 artiklan 1 a kohta ja 34 artikla) ja rahoitusosuudet ovat samat kuin Horisontti Eurooppa -puiteohjelmassa.

- Ehtoja, joiden täyttyessä elpymis- ja palautumistukivälineen tai muiden alue- tai rakennerahastojen jäljellä olevia määrärahoja voidaan investoida tekoälyn gigatehtaisiin tai muihin EuroHPC-yhteisyrityksen toimintoihin EU:n tuella tai ilman, on täsmennetty. Yksityiskohtaista tietoa annetaan muun muassa prosessista elpymis- ja palautumistukivälineen elokuussa 2026 koittavan määräajan noudattamiseksi sekä rakenne- ja aluerahastoista osarahoitettujen ohjelmien varojen käyttämisestä (johdanto-osan 12, 12 a, 12 aa, 12 b, 12 c ja 12 d kohta sekä 12 b artiklan 6 a, 6 b, 6 c ja 6 d kohta).
- On täsmennetty, että tapauksissa, joissa unionin rahoitusosuus osoitetaan ennalta sovittuun taattuun tekoälyn gigatehtaan käyttöajan hankintaan, käyttöajan arvo saa olla enintään 17 prosenttia tekoälyn gigatehtaan koko laskentainfrastruktuurin pääomamenoista. Muotoilussa on otettu huomioon käyttöoikeudesta seuraavat toimintamenot ja varmistetaan, ettei konsortiolle aiheudu lisärasitetta (12 b artiklan 4 kohta).
- Sallitaan hajautetumpi tekoälyn gigatehtaiden arkkitehtuuri ottamalla käyttöön käsitteet ”yhden maan usean toimipaikan” tekoälygigatehdas ja ”usean maan usean toimipaikan” tekoälygigatehdas. Ehtona kuitenkin on, että toimipaikoista yhden on oltava kooltaan tekoälyn gigatehdas (2 artiklan 3 i ja 3 j kohta ja 12 b artiklan 1 a ja 4 kohta).
- Ehtoja, jotka koskevat käyttöajan myöntämistä eri edunsaajille (ennen kaikkea startup-yrityksille ja pk-yrityksille) ja käyttöajan kestoa on täsmennetty (12 b artiklan 6 c ja 9 kohta).
- Muiden kuin osallistujavaltioiden yhteisöjen osallistumiseen tekoälyn gigatehdaskonsortioihin sovelletaan tiukempia suojatoimia, jotta unionin strategiaan varoihin, etuihin, riippumattomuuteen tai turvallisuuteen ja puolustukseen ei kohdistuisi uhkaa (12 b artiklan 2 kohta).
- Hallintoneuvoston toimintasääntöjä on mukautettu sen varmistamiseksi, että osallistujavaltioiden äänioikeudet tekoälyn gigatehtaan päälinjassa vastaavat niille tällä muutoksella osoitettuja uusia tehtäviä (liitteen 6 artikla).

IV LOPUKSI

7. Puheenjohtajavaltion esittämä kompromissiehdotus on tasapainoinen kokonaisuus, josta voitaneen muodostaa neuvoston yleisnäkemys. Valtuuskunnat kannattivat puheenjohtajavaltion tekstiä.
 8. Pysyvien edustajien komiteaa pyydetään näin ollen hyväksymään tämän ilmoituksen liitteessä oleva puheenjohtajavaltion kompromissiteksti, jotta se voitaisiin toimittaa neuvostolle yleisnäkemyksen muodostamiseksi 9. joulukuuta 2025 kokoontuvassa kilpailukykyneuvostossa (tutkimus).
-

2025/0229 (NLE)

NEUVOSTON ASETUS (EU).../...

annettu ... päivänä ... kuuta ...,

Euroopan suurteholaskennan yhteisyrityksen perustamisesta ja asetuksen (EU) 2018/1488 kumoamisesta annetun asetuksen (EU) 2021/1173 muuttamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 187 artiklan ja 188 artiklan ensimmäisen kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon³,

ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon⁴,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Tekoälyä koskevista yhdenmukaistetuista säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1689, jäljempänä 'tekoälysäädös', tavoitteena on parantaa sisämarkkinoiden toimintaa vahvistamalla yhdenmukainen oikeudellinen kehys erityisesti unionin arvojen ja lainsäädännön mukaiselle tekoälyn kehittämiselle, markkinoille saattamiselle ja käytölle.

³ EUVL C , , s. .

⁴ EUVL C [...], [...], s. [...].

- (2) Sen jälkeen kun neuvoston asetus (EU) 2021/1173 hyväksyttiin vuonna 2021, tekoälyn alalla on tapahtunut valtavaa teknistä edistystä ja siitä on tullut maailmanlaajuisesti erittäin strateginen ja kilpailtu ala. Euroopan unioni on eturintamassa toimissa, joilla tuetaan tekoälyä koskevaa vastuullista innovointia, ohjaamalla innovointia, asettamalla rajoja ja luomalla alalle maailmanlaajuisia ohjausmallia.
- (3) Suurista yleiskäyttöisistä tekoälymalleista on tullut tärkeitä talouden kilpailukyvyyn, tieteellisen tutkimuksen ja innovoinnin edistäjiä. Niistä tulee ratkaisevan tärkeitä tuottavuuden parantamisessa eri aloilla. Ne muuntavat kokonaisia arvoketjuja ja ovat näin ollen määräävässä asemassa taloudellisen lisäarvon syntymisessä tulevaisuudessa. Unioni ja jäsenvaltiot toteuttavat aloitteita yhteisten tekoälymallien, myös perusmallien, kehittämiseksi. Seuraavan sukupolven etulinjan tekoälymalleissa valmiuksien odotetaan ottavan harppaus kohti seuraavaan sukupolven tekoälyä, joka kykenee suorittamaan hyvin monimutkaisia ja monimuotoisia tehtäviä. Alueet, joilla kyetään kehittämään ja ottamaan käyttöön näitä tekoälymalleja laajamittaisesti, ovat johtoasemassa globaalissa innovoinnissa ja houkuttelevat parhaat osaajat tieteen ja teollisuuden alalla. Samalla tieteen ja teollisuuden eturintamassa olevat alat vaativat huomattavia laskentaresursseja voidakseen tehdä merkittäviä tekoälyyn perustuvia tieteellisiä keksintöjä ja teollisia innovaatioita. Näissä toimissa hyödynnetään synergioita unionin ohjelmien, kuten EU:n avaruusohjelman ja eurooppalaisten data-avaruuksien, kanssa, ja käytössä on asianmukaisia suojatoimia unionin ja sen jäsenvaltioiden strategisten etujen turvaamiseksi.
- (4) Kehittyneimmät Euroopassa olevat tekoälytehtaat varustetaan supertietokoneilla, joissa on huipputason tekoälyprosessorit, joiden avulla voidaan kehittää lähinnä keskitason tekoälymalleja. Euroopan laskentakapasiteetin merkittävä laajennus seuraavalle tasolle edellyttää näin ollen huomattavia investointeja.

- (5) Komissio käynnisti 9 päivänä huhtikuuta 2025 tekoälyn maanosa -toimintasuunnitelman⁵, jonka tavoitteena on asemoida unioni maailman johtavaksi toimijaksi tekoälyn alalla. Strategian keskeisenä pilarina on kehittyneiden tekoälymallien kouluttamiseen käytettävän Euroopan laajuisen infrastruktuurin edistäminen viemällä vuonna 2024 esitelty tekoälytehtaiden konsepti seuraavalle tasolle.
- (6) Seuraavan sukupolven etulinjan tekoälymallien kehittämisen odotetaan edellyttävän suuria laitoksia, joissa on vähintään kolme tai neljä kertaa enemmän kehittyneimpiä tekoälyprosessoreja kuin kaikkein tehokkaimmissa tekoälytehtaissa. Samalla on otettava huomioon tehokapasiteetti, energian ja veden käytön tehokkuus sekä kiertotalous. Asetuksen 2021/1173 mukaisilla nykyisillä mekanismeilla ei tällä hetkellä pystytä tukemaan tekoälyn gigatehtaiden perustamista eikä toimintaa. Tarvittavan oikeusperustan tarjoamiseksi Euroopan suurteholaskennan yhteisyritykselle, jäljempänä 'yhteisyritys', asetukseen onkin tehtävä kohdennettu muutos, jotta yhteisyritys voi täyttää tekoälyn gigatehtaiden perustamista ja toimintaa Euroopassa koskevat sitoumuksensa.
- (7) Euroopan unionin tieteellisen ja teknologisen perustan vahvistaminen on yhä tärkeämpää pitkän aikavälin unionin kilpailukyyn ja strategisen riippumattomuuden kannalta samalla kun säilytetään avoin talous unionissa. Tekoälyn avulla on mahdollista nopeuttaa tieteellisten keksintöjen tekemistä ja parantaa tutkimusvalmiuksia kaikilla aloilla. Sen vuoksi on olennaisen tärkeää, että tutkijoiden lisäksi tekoälyn yksityiset ja julkiset käyttäjät unionissa, erityisesti pk-yritykset, startup-yritykset ja scale-up-yritykset, hyötyvät maailmanluokan suurteholaskentainfrastruktuurista, jotta Euroopan johtoasemaa tutkimuksessa ja innovoinnissa voidaan ylläpitää ja edistää.

⁵ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-sets-course-europes-ai-leadership-ambitious-ai-continent-action-plan>.

- (8) Euroopan komission 29 päivänä tammikuuta 2025 hyväksymässä kilpailukykykompassissa, jäljempänä 'kompassi', keskeisiksi pilareiksi, joilla varmistetaan Euroopan teknologinen suvereniteetti, talouden häiriönsietokyky ja maailmanlaajuinen johtoasema, määritellään strategiset teknologiat, kuten kvanttiteknologiat ja suurteholaskenta. Kompassissa korostetaan tarvetta tehdä koordinoituja investointeja sekä kehittää tutkimuksen, infrastruktuurin, teollisuuden ja osaamisen ekosysteemejä unionin kilpailukykyyn vahvistamiseksi näillä aloilla.
- (9) Kompassia täydentää 2 päivänä heinäkuuta 2025 annettu komission tiedonanto "EU:n kvanttistrategia: Kvanttistrategia muuttuvassa maailmassa", jolla luodaan kattava kehys kvanttialan tutkimuksen, innovoinnin ja teollistamisen sekä kvanttiteknologioiden ja -infrastruktuurien käyttöönoton nopeuttamiseksi. Sen tavoitteena on rakentaa kestävä ja kilpailukykyinen kvanttiekosysteemi, joka kattaa laskennan, viestinnän, tunnistuksen ja metrologian, ja siinä keskitytään vahvasti osaamisen kehittämiseen ja kansainväliseen yhteistyöhön. Tavoitteena on myös pohjustaa eurooppalaisten vikasietoisten kvanttietokoneiden rakentamista unioniin sen strategisen riippumattomuuden varmistamiseksi. (10)

Kun otetaan huomioon tämän aloitteen poliittinen merkitys, olisi lisättävä Horisontti Eurooppa -puiteohjelmasta, Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta ja Verkkojen Eurooppa -välineestä alun perin osoitettuja määriä, jotta unioni voi saavuttaa tavoitteensa, edellyttäen, että määrärahoja on käytettävissä. (10 a)

Kun otetaan huomioon, että tutkimustoiminta alemmalla teknologisen valmiuden tasolla on edelleen olennaisen tärkeää läpimurtojen saavuttamiseksi korkealaatuisen kvanttiteknologian alalla, yhteisyrityksen olisi jatkettava alkuvaiheen tutkimus- ja innovointitoimintaa, jonka teknologisen valmiuden taso on enintään 5 ja jota unioni rahoittaa 100 prosentin osuudella tukikelpoisista kokonaiskustannuksista. (11)

Kun otetaan huomioon kvantti- ja tekoälyalan nopea teknologinen kehitys ja unionin tekoälypolitiikka, tulevana vuosina voidaan tarvita unionin lisärahoitusta. Tässä erityisessä poliittisessa toimintaympäristössä yhteisyritykselle olisi voitava myöntää lisää unionin rahoitusta, joka ylittää 5 artiklan 1 kohdassa vahvistetut nykyisistä ohjelmista maksettavat määrät. Unionin lisäksi yhden tai useamman yhteisyrityksen osakkaana olisi kasvatettava tekoälyn gigatehtaisiin osoitettuja rahoitusosuuksiaan vähintään vastaavalla määrällä. (11 a)

Tekoälyn gigatehtaiden valinnan olisi perustuttava yhteisyrityksen ja osallistujavaltioiden yhden tai useamman hankintaviranomaisen yhteishankintaan. Yhteisyrityksen ja osallistujavaltioiden olisi tehtävä yhteishankintasopimus, johon sisällytetään kaikki myöhemmän kiinnostuksenilmaisupyynnön keskeiset osatekijät ja jäsenvaltioiden sitoumus ottaa taloudellisesti vastattavakseen oma osuutensa siitä tekoälyn gigatehtaasta, joka kyseisen jäsenvaltion alueelta valitaan rahoituksen saajaksi yhteisyrityksen toteuttaman valintaprosessin tuloksena. Jäsenvaltioiden olisi annettava sitoumus yhteisyritykselle ennen kiinnostuksenilmaisupyynnön julkaisemista. (12)

Jäsenvaltio, joka aikoo tukea tekoälyn gigatehtaan perustamista ja käyttöä, voi osoittaa osan rahoitusosuudestaan, jonka se saa elpymis- ja palautumistukivälineestä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241⁶ nojalla, kattamaan kokonaan tai osittain sen vapaaehtoisen rahoitusosuuden tällaiselle tekoälyn gigatehtaalle. Yhteisyritys hallinnoi kyseistä rahoitusosuutta ja maksaa sen jäsenvaltion ja yhteisyrityksen välisen hallinnollisen sopimuksen perusteella. Jos yhteisyrityksen hallintoneuvosto myöhemmin valitsee kyseisen tekoälyn gigatehtaan rahoitettavaksi, rahoitusta täydennetään tässä asetuksessa säädetyllä unionin rahoituksella. Jos jäsenvaltion tukemaa tekoälyn gigatehdasta ei valita, määrä olisi osoitettava yhteisyrityksen hallinnoimana tähän tekoälyn gigatehtaaseen tai toiseen tekoälyn ja/tai kvanttiteknologian alan investointiin, johon ei liity unionin rahoitusosuutta ja jonka jäsenvaltio on yksilöinyt elpymis- ja palautumissuunnitelmassaan. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, [elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta](#) (EUVL L 057, 18.2.2021, s. 17).

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/AUTO/?uri=celex:32021R0241>

Jotta voidaan nopeuttaa strategisen infrastruktuurin, kuten suurtehotietokoneiden, tekoälytehtaiden tai kvanttitietokoneiden, kehittämistä eri puolilla unionia, jäsenvaltiot voivat päättää käyttää elpymis- ja palautumistukivälineen jäljellä olevia määrärahojaan tekoälytehtaiden, suurtehotietokoneiden tai kvanttitietokoneiden kansallisten rahoitusosuuksien tai jonkin muun sellaisen investoinnin rahoittamiseen, jonka jäsenvaltio on yksilöinyt elpymis- ja palautumissuunnitelmassa ja joka liittyy yhteisyrityksen tavoitteisiin. Tätä varten jäsenvaltioiden olisi voitava myöntää rahoitusosuuksia yhteisyritykselle, jonka olisi hallinnoitava tällaisia varoja ja maksettava ne jäsenvaltion kanssa tehdyn hallinnollisen sopimuksen perusteella. (12 aa)

Kun elpymis- ja palautumistukivälinettä koskeva hallinnollinen sopimus on allekirjoitettu ja elpymis- ja palautumistukivälineestä osoitetut varat täysimääräisesti ja peruuttamattomasti siirretty yhteisyritykselle viimeistään 31 päivänä elokuuta 2026, jäsenvaltion katsotaan täyttäneen asetuksessa (EU) 2021/241 asetetun tiukan määräajan. Tämä mekanismi tarjoaisi jäsenvaltioille joustavan ja turvallisen keinon sitoa ja kanavoida merkittäviä kansallisia resursseja, erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineestä, suurteholaskentaan, tekoälyyn, kvanttiteknologioihin ja digitalisaatioon liittyvien strategisten prioriteettien tukemiseen. (12 b)

Tekoälyn, suurteholaskennan ja kvanttilaskennan palvelu- ja datainfrastruktuurit ovat olennaisen tärkeitä tieteellisen tutkimuksen ja innovatiivisten teollisten sovellusten edistämiseksi kaikkialla unionissa. Infrastruktuureihin ja ekosysteemeihin yhteisyrityksen puitteissa tehtävien yhteisten investointien lisäksi jäsenvaltiot voivat käyttää varoja ohjelmista, jotka on osarahoitettu rakenne- ja aluerahastoista, elpymis- ja palautumistukivälineestä tai kansallisista ohjelmista, investoidakseen alueelleen sijoittautuneiden uusien ja kehittyneiden huipputason tekoälyn, suurteholaskennan ja kvanttilaskennan palvelu- ja datainfrastruktuurien hankintaan ja toimintaan. Näiden kehittyneiden kansallisten julkisten tekoälyn ja laskennan palvelu- ja datainfrastruktuurien laaja verkostoituminen ja federointi Euroopan Unionin tasolla luo unionissa integroituja, federoituja, turvallisia ja hyperverkotettuja maailmanluokan tekoäly-, suurteholaskenta- ja kvanttilaskentapalveluja, datainfrastruktuureja ja ekosysteemejä, jotka edistävät tieteellistä huippuosaamista, tukevat innovatiivista sovellusten kehittämistä ja houkuttelevat lahjakkuuksia, mikä tuottaa hyötyjä, jotka ulottuvat paljon jäsenvaltioiden käyttäjiä laajemmalle. Yhteisyritys ei osallistu niiden rahoitukseen, mutta se voi helpottaa näiden kehittyneiden kansallisten julkisten infrastruktuurien yhteenliittämistä ja federointia unionin tason infrastruktuurien kanssa edellyttäen, että asiasta kiinnostuneet jäsenvaltiot pyytävät sitä ja perustelevat sen asianmukaisesti. Yhteisyritys myöntäisi tällaisille kansallisille julkisille infrastruktuureille Euroopan suurteholaskenta- ja laskentainfrastruktuurimerkin ja varmistaisi niiden verkottumisen ja federoinnin tekoälytehtaiden ja kvanttietokoneiden verkoston kanssa.

(12 c)

Tekoälylaskentaresurssien käyttäjien kysyntään vastaamiseksi asianomaiset jäsenvaltiot voivat antaa yhteisyritykselle sovitun määrän käyttöaikaa näihin kansallisiin julkisiin tekoäly-, suurteholaskenta- tai kvantti-infrastruktuureihin, joille on myönnetty Euroopan suurteholaskennan tekoäly- ja laskentainfrastruktuurimerkki.

(12 d)

Käyttäjien jatkuvasti kasvavaan tekoälylaskentalaitteiden kysyntään vastaamiseksi jäsenvaltiot voivat tarjota yhteisyritykselle yhteen tai useampaan Euroopan suurteholaskennan tekoälytehtaaseen tai tekoälyn gigatehtaaseen käyttöaikaa, joka on saatavilla eli jota ei ole vielä sidottu. Siinä tapauksessa jäsenvaltioiden olisi vapaaehtoisesti annettava yhteisyritykselle kohtuullinen osuus niiden Euroopan suurteholaskennan tekoälytehtaiden tai tekoälyn gigatehtaiden käyttöajasta, jotta yhteisyritys voi vastata käyttäjien kysyntään. Tätä käyttöaikaa on käytettävä ensisijaisesti siihen, että startup-yrityksille ja pk-yrityksille annetaan käyttöoikeus tutkimus- tai innovointitoimia varten. Tällaista käyttöajan tarjoamista

ei olisi pidettävä jäsenvaltion rahoitusosuutena tai luontoissuorituksena yhteisyritykselle.

(13)

Unionin olisi voitava osoittaa tekoälyn gigatehtaille lisärahoitusta myös sellaisista muista ohjelmista, joita ei ole lueteltu 5 artiklan 1 kohdassa, allekirjoittamalla erityisiä tilapäisiä rahoitusosuussopimuksia, edellyttäen, että yksi tai useampi yhteisyrityksen muu osakas kuin unioni osoittaa vastaavan rahoitusosuuden, ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan asetus (EU) 2021/1173 seuraavasti:

1)

muutetaan 2 artikla seuraavasti: a)

lisätään 3 c alakohta seuraavasti: 3 c)

’tekoälyn gigatehtaalla’ laajamittaista huipputason laitosta, jonka kapasiteetti riittää kattamaan erittäin laajojen tekoälymallien ja -sovellusten koko elinkaaren – kehittämisestä laajan mittakaavan päättelyyn (inferenssiin) – ja joka tarjoaa kehittyneitä toimintojaan varten tekoälyoptimoidusta laskentakapasiteetista, sitä tukevasta datakeskusinfrastruktuurista (mukaan lukien suuren kapasiteetin tallennus ja verkottaminen), erillisistä turvallisista, pilvipohjaisista käyttäjäliittymäympäristöistä ja erikoistuneista, suojatuista tekoälyyn suuntautuneista tukipalveluista koostuvan suurteholaskennan palveluinfrastruktuurin ja jota tukee ympäristön ja etenkin energian ja vesijohtoverkon kannalta kestävä energiahuoltojärjestelmä. b)

lisätään 3 d alakohta seuraavasti: 3 d)

’tekoälyn gigatehdaskonsortiolla’ sellaisten tukikelpoisten oikeussubjektien yhteenliittymää, jotka muodostavat konsortion tekoälyn gigatehtaan perustamiseksi ja ylläpitämiseksi konsortiosopimuksen sitomina ja määrittävät kunkin oikeussubjektin tehtävät ja vastuut tekoälyn gigatehtaan koko elinkaaren osalta, tai uutta oikeussubjektia, joka perustetaan tekoälyn gigatehtaan perustamista ja ylläpitämisestä varten. Tekoälyn gigatehdaskonsortion on sijoitauduttava unioniin asianmukaisesti vähintään viideksi vuodeksi. Yksi tai useampi konsortion yksityisistä kumppaneista voi kuulua yhteisyrityksen yksityisiin osakkaisiin. c)

lisätään 3 e alakohta seuraavasti: 3 e)

’tekoälyn gigatehtaan koordinaattorilla’ unioniin asianmukaisesti sijoittautunutta ja sijoittautumisjäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti pätevästi olemassa olevaa oikeussubjektia, joka on oikeudellisesti valtuutettu edustamaan tekoälyn gigatehdaskonsortiota ja jolla on oikeustoimikelpoisuus ja valtuudet tehdä, panna toimeen ja täyttää tekoälyn gigatehdasta koskeva vastaanottosopimus; tekoälyn gigatehtaan koordinaattorin päätoimipaikan on oltava unionissa ja suoraan tai välillisesti omistusoikeuden perusteella tai muilla tavoin unioniin sijoittautuneiden oikeussubjektien tai luonnollisten henkilöiden määräysvallassa siten kuin asetuksen (EU) 2024/1624 IV luvussa ja unionin kilpailulainsäädännön asiaankuuluvissa periaatteissa määritellään. Koordinaattori voi olla myös olemassa oleva isäntälaitos, joka edustaa osallistujavaltiota, joka on jäsenvaltio, tai osallistujavaltioiden isännöintiyhteenliittymää. d)

lisätään 3 f alakohta seuraavasti: 3 f)

’tekoälyn gigatehdasta koskevalla vastaanottosopimuksella’ tekoälyn gigatehtaan vastaanottamista ja ylläpitämistä koskevaa yhteisyrityksen ja tekoälyn gigatehtaan koordinaattorin välistä sopimusta. e)

lisätään 3 g alakohta seuraavasti: 3 g)

’tekoälyn gigatehtaan isäntälaitoksella’ oikeussubjektia, jonka tekoälyn gigatehdaskonsortio on nimennyt vastaanottamaan tekoälyn gigatehtaan ja sen palvelut ja ylläpitämään niitä ja joka on sijoittautunut osallistujavaltioon, joka on jäsenvaltio. f)

lisätään 3 h alakohta seuraavasti: 3 h)

’tekoälyn gigatehdasta koskevalla yhteistyösopimuksella’ yhteisyrityksen ja kolmannen maan välistä sopimusta, jossa täsmennetään tekoälyn gigatehdaskonsortioon osallistumisen ehdot ja gigatehtaiden käyttöehdot niiden oikeussubjektien osalta, jotka ovat kyseiseen kolmanteen maahan sijoittautuneiden oikeussubjektien tai luonnollisten henkilöiden suorassa tai välillisessä määräysvallassa omistusoikeuden perusteella tai muilla tavoin. f a)

lisätään 3 i alakohta seuraavasti: 3 i)

’yhden maan usean toimipaikan tekoälygigatehdas’ on tekoälyn gigatehdas, joka sijaitsee useammassa kuin yhdessä fyysisessä paikassa yhden jäsenvaltion alueella. f b)

lisätään 3 j alakohta seuraavasti: 3 j)

’usean maan usean toimipaikan tekoälygigatehdas’ on tekoälyn gigatehdas, joka sijaitsee useammassa kuin yhdessä fyysisessä paikassa useamman kuin yhden jäsenvaltioiden alueella. g)

lisätään 19 a alakohta seuraavasti: 19 a)

’kansallisella kvanttiosaamiskeskuksella’ osallistujavaltioon sijoittautunutta oikeussubjektia tai oikeussubjektien yhteenliittymää, joka antaa teollisuuden käyttäjille, mukaan lukien pk-yritykset, tiedeyhteisö ja tutkimusorganisaatiot, sekä viranomaisille mahdollisuuden käyttää pyynnöstä kvanttiteknologioita, -välineitä, -sovelluksia ja -palveluja ja kansallisia tai eurooppalaisia kvantti-infrastruktuureja sekä tarjoaa asiantuntemusta, osaamista, koulutusta, verkottumista ja tiedotusta. 2)

muutetaan 3 artikla seuraavasti: a)

korvataan 1 kohta seuraavasti: 1.

Yhteisyrityksen tehtävänä on kehittää, ottaa käyttöön, laajentaa ja ylläpitää unionissa maailman johtavaa federoitua, turvallista, yhteentoimivaa ja hyperverkotettua suurteholaskenta-, kvanttilaskenta-, palvelu- ja datainfrastruktuuriekosysteemiä. Sen on tuettava innovatiivisten ja kilpailukykyisten kysyntä- ja käyttäjälähtöisten suurteholaskentajärjestelmien ja kvanttiteknologioiden kehittämistä ja käyttöönoton edistämistä sekä lukuisten erilaisten näihin järjestelmiin optimoitujen sovellusten kehittämistä. Tämän olisi mahdollisuuksien mukaan perustuttava eurooppalaiseen toimitusketjuun, jotta voidaan rajoittaa häiriöiden ja riippuvuuksien riskiä ja vahvistaa unionin strategista riippumattomuutta ja teknologista suvereniteettia sekä samalla varmistaa parhaiden mahdollisten komponenttien, teknologioiden ja tietämyksen käyttö. Yhteisyrityksen on lisäksi laajennettava kyseisen suurteholaskentainfrastruktuurin käyttäjäpiiri käsittämään lukuisia julkisia ja yksityisiä käyttäjiä sekä tuettava kaksitahoista siirtymää ja Euroopan tieteen ja teollisuuden työvoiman avaintaitojen kehittämistä. b)

lisätään 2 kohtaan f a alakohta seuraavasti: f a)

tukea kvanttiteknologioihin liittyvää huipputason perustutkimusta ja soveltavaa tutkimusta ja innovointia, niiden siirtymistä tutkimuksesta valmistukseen sekä niiden käyttöönottoa, omaksumista ja integrointia maailmanluokan kvantti-infrastruktuureihin, jotta rakennettaisiin dynaaminen, innovatiivinen, kestävä ja häiriönsietokykyinen kvanttiekosysteemi kaikkialle unioniin sekä varmistettaisiin unionin tieteellinen ja teollinen johtoasema, kilpailukyky, strateginen riippumattomuus ja teknologinen suvereniteetti kvanttilaskennan, -viestinnän ja -tunnistuksen alalla. c)

korvataan 2 kohdan h alakohta seuraavasti: h)

kehittää ja ylläpitää tekoälytehtaita sekä tukea tekoälyn gigatehtaiden ja niiden tarjoamien palvelujen perustamista ja saatavuutta, jotta rakennettaisiin dynaaminen, innovatiivinen, kestävä ja häiriönsietokykyinen tekoälyekosysteemi kaikkialle unioniin sekä varmistettaisiin tieteellinen ja teollinen johtoasema. d)

korvataan 3 kohta seuraavasti: 3.

Yhteisyrityksen on osallistuttava unionin etujen turvaamiseen supertietokoneita hankittaessa sekä tuettava suurteholaskenta-, tekoäly- ja kvanttiteknologioiden, -järjestelmien ja -sovellusten kehittämistä ja käyttöönoton edistämistä. Sen on mahdollistettava yhteiseen suunnitteluun perustuva toimintamalli maailmanluokan supertietokoneiden hankinnassa ja samalla turvattava hankittujen teknologioiden ja järjestelmien toimitusketjun turvallisuus. Sen on edistettävä unionin strategista riippumattomuutta samalla kun säilytetään avoin talous unionissa, tuettava Euroopan suurteholaskennan, tekoälyn ja kvanttiteknologioiden toimitusketjuja vahvistavien teknologioiden ja sovellusten kehittämistä sekä edistettävä niiden integrointia järjestelmiin, jotka vastaavat moniin tieteellisiin, yhteiskunnallisiin, ympäristöön liittyviin, teollisiin ja turvallisuuteen liittyviin käyttötarpeisiin. 3)

muutetaan 4 artikla seuraavasti: a)

lisätään 1 kohtaan i alakohta seuraavasti: i)

tekoölyn gigatehtaan päälinja, joka kattaa tekoölyn gigatehtaiden toimet, jotka voidaan niiden toiminnassa yhdistää tekoälytehtaiden EuroHPC-verkostoon, saumattoman integroinnin, käyttäjätuen ja tietämyksen jakamisen varmistamiseksi Euroopan tekoälyekosysteemissä; tämä päälinja kattaa seuraavat toimet: i)

maailmanluokan tekoälylaskentainfrastruktuurin tarjoaminen eurooppalaisille tutkijoille, yrittäjille ja teollisuudenaloille, myös pk-yrityksille, startup-yrityksille, scale-up-yrityksille ja julkiselle sektorille; ii)

uusien tekoälyratkaisujen kehittämisen, mukaan lukien perusmallien kehittäminen, mahdollistaminen kaikilla julkisilla ja yksityisillä sektoreilla; ja iii)

unionin kilpailukyvyyn ja suvereniteetin varmistaminen tekoölyn maanosana. b)

lisätään 1 kohtaan j alakohta seuraavasti: j)

kvanttiteknologioiden päälinja, jossa käsitellään koko kvanttiekosysteemiä sekä kvanttilaskennan, -simuloinnin, -viestinnän, -tunnistuksen ja -metrologian sovellusaloja varmistaen kvanttialan toimitusketjun ja sen mahdollistavien teknologioiden turvallisuus ja häiriönsietokyky; toimet kohdistuvat muun muassa seuraaviin: i)

tieteellinen ja teknologinen tutkimus ja innovointi: tutkimuksen huippuosaamisen edistäminen kvanttitieteen ja -teknologian aloilla; ii)

siirtyminen tutkimuksesta valmistukseen ja ekosysteemin kehittäminen:

huipputason kvantti-infrastruktuurien kehittämisen ja käyttöönoton tukeminen, kvanttiteknologioiden teollistamisen edistäminen tukemalla kvanttisovellusten käyttöönottoa keskeisillä julkisilla ja teollisilla sektoreilla ja sen varmistaminen, että kehitys siirtyy kaikilla kvanttialoilla tosielämän sovelluksiin, mukaan lukien edelläkävijämarkkinoiden kehittäminen, eurooppalaisten ja kansainvälisten standardien edistäminen sekä kansallisten kvanttiosaamiskeskusten kehittämisen ja verkottumisen tukeminen kaikkialla Euroopassa; ii a)

vikasietoisten kvanttilaskentajärjestelmien kehittämisen ja käyttöönoton nopeuttaminen sellaisten julkisten toimenpiteiden avulla, joilla tuetaan Euroopassa valmistettuihin ja suunniteltuihin teknologioihin perustuvaa kilpailukykyistä eurooppalaista kvanttialan ekosysteemiä ja toimitusketjua; iii)

taidot ja osaaminen: kvanttialan kilpailukykyisen, osallistavan tutkimus- ja -insinööritoiminnan kehittämisen koordinoitujen koulutus- ja liikkuvuusaloitteiden avulla kvanttialaan liittyvillä keskeisillä tieteen ja tekniikan aloilla; iv)

kansainvälinen yhteistyö: kvanttiteknologioita kokevan kansainvälisen yhteistyön kehittäminen maailmanlaajuisten tieteellisten ja yhteiskunnallisten haasteiden ratkaisemiseksi unionin ulkopoliittisten tavoitteiden ja kansainvälisten sitoumusten mukaisesti. 4)

muutetaan 5 artikla seuraavasti: a)

korvataan 1 kohta seuraavasti: 1.

Unionin rahoitusosuus yhteisyritykseen, ETA:n määrärahat mukaan luettuina, on enintään 4 122 300 000 euroa, joka sisältää 92 000 000 euroa hallintomenoihin, edellyttäen, että osallistujavaltioiden rahoitusosuus on vähintään yhtä suuri, ja joka jakautuu seuraavasti: a)

enintään 1 660 000 000 euroa Horisontti Eurooppa -puiteohjelmasta, mukaan lukien 160 000 000 euroa 4 artiklan 1 kohdan j alakohdassa tarkoitettujen kvanttitutkimus- ja innovointitoimien toteuttamiseen 34 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti; b)

enintään 2 142 300 000 euroa Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta; c)

enintään 320 000 000 euroa Verkkojen Eurooppa -välineestä. Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua unionin rahoitusosuutta voidaan täydentää lisävaroilla Horisontti Eurooppa -puiteohjelmasta, Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta ja Verkkojen Eurooppa -välineestä edellyttäen, että yksi tai useampi yhteisyrityksen muu osakas kuin unioni myöntää rahoitusta vähintään saman määrän.

Näitä lisävaroja ei oteta huomioon laskettaessa unionin rahoitusosuuden enimmäismäärää. b)

korvataan 3 kohta seuraavasti: 3.

Yhteisyritykselle voidaan osoittaa muita kuin tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja lisävaroja unionin ohjelmista kyseisten varojen täydennykseksi tukemaan 4 artiklassa tarkoitettuja yhteisyrityksen toiminnan päälinjoja, 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja päälinjoja lukuun ottamatta. Näitä lisävaroja ei oteta huomioon laskettaessa unionin rahoitusosuuden enimmäismäärää. c)

lisätään 4 kohtaan a alakohta seuraavasti: a)

Kun on kyse rahoitusosuuksista, jotka on myönnetty yhteisyritykselle tämän artiklan 3 ja 4 kohdan mukaisesti, sovelletaan asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 158 artiklan vaatimuksia. Jos nämä unionin lisärahoitusosuudet liittyvät 4 artiklan 1 kohdan i alakohdassa tarkoitettuun päälinjaan, yhden tai useamman muun osakkaan kuin unionin on myönnettävä lisärahoitusosuus, joka on yhtä suuri kuin unionin rahoitusosuus. d)

kumotaan 6 kohta. e)

kumotaan 7 kohta. f)

kumotaan 8 kohta. paragraph 8 is deleted.

5) lisätään 12 b artikla seuraavasti:

12 b artikla

Tekoälyn gigatehdas

1. Tekoälyn gigatehdas sijoitetaan osallistujavaltille, joka on jäsenvaltio. Se saa taloudellista tukea unionin ja yhden tai useamman osallistujavaltion väliseltä kumppanuudelta, joka on edustettuna yhteisyrityksen kautta, sekä tekoälyn gigatehdaskonsortiolta, johon voi kuulua yksi tai useampi teknologiainfrastruktuurin toimittaja ja jonka laillisena edustajana on tekoälyn gigatehtaan koordinaattori. Yhteisyrityksen ja tekoälyn gigatehtaan koordinaattorin kumppanuus toteutuu vastaanottosopimuksen muodossa. Kunkin tekoälyn gigatehdaskumppanuuden osallistujavaltion on tehtävä yhteisyrityksen kanssa hallinnollinen sopimus, jossa määrätään kyseiseen osallistujavaltille sijoittautuneille hakijoille myönnettävien osuuksien maksamista ja niistä raportointia koskevasta koordinoitimesta. Tällaisen sopimuksen on katettava sovittu osallistujavaltiolle myönnetty käyttöaika, aikataulu, maksuehdot, raportointi ja tarkastusvaatimukset.

- 1 a. Usean toimipaikan tekoölygigatehtaita hallinnoi yksi tekoölyn gigatehdaskonsortio, ja ne toimivat yhtenäisenä teknisenä kokonaisuutena. Usean toimipaikan tekoölygigatehtaan eri toimipaikat ovat yhteydessä toisiinsa erittäin nopeiden laajakaistaverkkojen kautta. Yhden maan usean toimipaikan tekoölygigatehtaassa toimipaikoista ainakin yhden on oltava kooltaan tekoölyn gigatehdas. Usean maan usean toimipaikan tekoölygigatehtaaseen on kuuluttava ainakin yksi isäntälaitos kustakin jäsenvaltiosta, joissa toimipaikat sijaitsevat; osallistuvassa jäsenvaltiossa sijaitsevista toimipaikoista ainakin yhden on oltava kooltaan tekoölyn gigatehdas. Kukin usean maan usean toimipaikan tekoölygigatehtaaseen kuuluva isäntälaitos on erikseen vastuussa unionille unionilta saadusta rahoitusosuudesta. Usean maan usean toimipaikan tekoölygigatehtaan konsortiosopimuksessa on täsmennettävä vastuun jakautuminen isäntälaitosten kesken sekä kunkin isäntälaitoksen tekninen, toiminnallinen, sääntelyyn liittyvä ja taloudellinen vastuu.
2. Muiden kuin osallistujavaltioiden oikeussubjektien osallistumista tekoölyn gigatehdaskonsortioon rajoitetaan tai niiden ei sallita osallistua, jos tällaisen osallistumisen katsotaan olevan unionin strategisten varojen, etujen, riippumattomuuden tai turvallisuuden vastaista. Asetuksen (EU) 2021/695, asetuksen (EU) 2021/694 ja asetuksen (EU) 2021/1153 mukaisesti tekoölyn gigatehdaskonsortion valitsemista koskevassa kiinnostuksenilmaisupyynnössä osallistuminen kyseiseen konsortioon rajataan ainoastaan niihin oikeussubjekteihin, jotka ovat sijoittautuneet osallistujavaltioihin, tai niihin oikeussubjekteihin, jotka ovat sijoittautuneet tiettyihin Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan, Digitaalinen Eurooppa -ohjelmaan tai unionin mihin tahansa myöhempään asiaankuuluvaan rahoitusohjelmaan assosioituneisiin maihin tai muihin sellaisiin kolmansiin maihin osallistujavaltioiden lisäksi, jotka eivät ole ristiriidassa unionin ja sen jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustusettujen kanssa. Tässä kohdassa tarkoitettuja rajoituksia ja poissulkemisia ei periaatteessa sovelleta sellaisiin kolmansiin maihin sijoittautuneisiin oikeussubjekteihin, jotka ovat allekirjoittaneet unionin kanssa tekoölyn gigatehdasta koskevan yhteistyösopimuksen tai vastaavan sopimuksen. Tekoölyn gigatehtaan valitsemista koskevassa kiinnostuksenilmaisupyynnössä voidaan täsmentää, että muiden kolmansien maiden oikeussubjektit voivat olla valintakelpoisia, jos ne täyttävät vaatimukset, jotka kyseisten oikeussubjektien on täytettävä unionin ja jäsenvaltioiden turvallisuusettujen ja turvallisuusluokitelluissa asiakirjoissa olevien tietojen suojaamisen varmistamiseksi. Kyseiset vaatimukset vahvistetaan työohjelmassa.

3. Tekoölyn gigatehtaiden valinta perustuu yhteisyrityksen ja yhden tai useamman osallistujavaltioiden hankintaviranomaisen yhteishankintaan. Tekoölyn gigatehdaskonsortiota varten jäsenvaltion on annettava yhteisyritykselle erillinen sitoumus, jossa jäsenvaltio sitoutuu rahoittamaan oman osuutensa sen alueelle 14 kohdan mukaisen valinnan seurauksena perustettavasta tekoölyn gigatehtaasta. Jäsenvaltion on annettava sitoumus ennen kiinnostuksenilmaisupyynnön julkaisemista.
4. Edellä 5 artiklassa tarkoitettu unionin rahoitusosuus kattaa enintään 17 prosenttia tekoölyn gigatehtaan koko laskentainfrastruktuuriin liittyvistä pääomamenojen investoinneista. Vaihtoehtoisesti unionin rahoitusosuus voi muodostua ennalta sovitusta taatusta tekoölyn gigatehtaan käyttöajan hankinnasta, jonka arvo on enintään 17 prosenttia tekoölyn gigatehtaan koko laskentainfrastruktuurin pääomamenoista. Yhden tai useamman osallistujavaltion olisi myönnettävä vähintään unionin rahoitusosuutta vastaava rahoitusosuus. Tekoölyn gigatehdaskonsortio kattaa jäljellä olevat investoinnit sekä tekoölyn gigatehtaan toimintamenot. Kun on kyse yhden maan usean toimipaikan tekoölygigatehtaasta, unionin rahoitusosuus kokonaisuudessaan sekä vastaavat laskentakäyttöoikeudet voidaan osoittaa toimipaikoista suurimmalle. Kun on kyse usean maan usean toimipaikan tekoölygigatehtaasta, unionin rahoitusosuus voidaan osoittaa niille tekoölyn gigatehtaille, jotka ovat vaaditun kokoisia, ja yhdelle tekoölyn gigatehtaalle kussakin osallistujavaltiossa.
5. Valittu tekoölytehdas voi laajentua merkittävästi niin, että siitä tulee tekoölyn gigatehdas. Tällaisessa tapauksessa kyseiselle tekoölytehtaalle jo myönnetty unionin rahoitustuki lasketaan osaksi unionin rahoitusosuutta tekoölyn gigatehtaan laskentainfrastruktuurin pääomamenoista. Samat määräykset koskevat osallistujavaltioita. Edellä 10 artiklassa tarkoitettua tekoölytehdasta koskevaa vastaanottosopimusta muutetaan tarvittaessa vastaavasti. Lisäinvestoinneista tekoölytehtaaseen, josta on tarkoitus tulla tekoölyn gigatehdas, sekä tekoölyn gigatehtaan toimintamenoista vastaa tekoölyn gigatehdaskonsortio.

6. Jäsenvaltio voi suorittaa rahoitusosuutensa tekoälyn gigatehtaalte joko suoraan kansallisten rahoitusmekanismien kautta tai välillisesti muiden lähteiden kautta. Jäsenvaltio kanavoi yhteisyrityksen kanssa tehdyllä hallinnollisella sopimuksella rahoitusosuutensa, mukaan lukien tämän artiklan 4 kohdassa tarkoitettut rahoitusosuudet ja mahdolliset muut lisärahoitusosuudet, kokonaan tai osittain yhteisyrityksen kautta, minkä jälkeen yhteisyritys hallinnoi näitä varoja ja maksaa ne yksilöidylle tekoälyn gigatehtaalte jäsenvaltion puolesta. Vapaaehtoinen rahoitusosuus voi koostua kokonaan tai osittain varoista, jotka jäsenvaltio saa asetuksen (EU) 2021/241 ja/tai asetuksen (EU) 2021/1060 nojalla.
- 6 a. Jäsenvaltio voi päättää osoittaa osan asetuksen (EU) 2021/241 nojalla saamastaan rahoitusosuudesta, jäljempänä 'elpymis- ja palautumistukivälineen määrärahat', sen tekoälyn gigatehtaan vapaaehtoisen rahoitusosuuden rahoittamiseen kokonaan tai osittain 12 b artiklan 6 kohdan mukaisesti, myös rahoitusosuutensa kattamiseen siinä tapauksessa, että tekoälyn gigatehdasta ei valita unionin rahoituksen saajaksi. Jäsenvaltiot voivat myös päättää käyttää elpymis- ja palautumistukivälineen jäljellä olevia määrärahojaan tekoälytehtaiden, supertietokoneiden tai kvanttietokoneiden kansallisten rahoitusosuuksien tai jonkin muun sellaisen tekoäly-, kvanttiteknologia- tai suurteholaskentainvestoinnin rahoittamiseen, joka liittyy yhteisyrityksen tavoitteisiin ja jonka jäsenvaltio on yksilöinyt elpymis- ja palautumissuunnitelmassaan. Jäsenvaltiot kanavoivat tällaiset rahoitusosuudet yhteisyrityksen kautta 12 b artiklan 6 kohdan mukaisesti. Kun rahoitusosuussopimus on allekirjoitettu ja elpymis- ja palautumistukivälineestä osoitetut varat täysimääräisesti ja peruuttamattomasti siirretty yhteisyritykselle viimeistään 31 päivänä elokuuta 2026, jäsenvaltion katsotaan täyttäneen asetuksessa (EU) 2021/241 asetetun tiukan määräajan.

- 6 b. Jäsenvaltio voi päättää osoittaa osan asetuksen (EU) 2021/241 tai (EU) 2021/1060 tai muun rahoitusohjelman nojalla saamastaan rahoitusosuudesta alueellaan sijaitsevien uusien ja kehittyneiden huipputason tekoälyn, suurteholaskennan tai kvanttilaskennan palvelu- ja datainfrastruktuurien hankinnan ja toiminnan rahoittamiseen. Tällainen jäsenvaltio voi yhteisyrityksen kanssa tehdyllä hallinnollisella sopimuksella kanavoida tällaiset investoinnit yhteisyrityksen kautta, joka tämän jälkeen hallinnoi näitä varoja ja maksaa ne yksilöidylle investoinnille jäsenvaltion puolesta. Kun rahoitusosuussopimus on allekirjoitettu ja elpymis- ja palautumistukivälineestä osoitetut varat täysimääräisesti ja peruuttamattomasti siirretty yhteisyritykselle viimeistään 31 päivänä elokuuta 2026, jäsenvaltion katsotaan täyttäneen asetuksessa (EU) 2021/241 asetetun tiukan määräajan.

Yhteisyritys myöntää jäsenvaltion pyynnöstä tällaiselle kehittyneelle huipputason infrastruktuurille Euroopan suurteholaskennan tekoäly- ja laskentainfrastruktuurimerkin edellyttäen, että se saavuttaa vähintään jotakin vakiintunutta EuroHPC-supertietokonetta, mukaan lukien tekoälytehtaat, vastaavan suoritustason.

Yhteisyritys federoi ja verkottaa infrastruktuurit, joille on myönnetty Euroopan suurteholaskennan tekoäly- ja laskentainfrastruktuurimerkki, tapauksen mukaan Euroopan suurteholaskennan tekoäly-, laskenta- tai kvantti-infrastruktuurien kanssa.

Jäsenvaltio voi päättää antaa yhteisyritykselle käyttöaikaa tämän kohdan mukaisesti rahoitettuihin infrastruktuureihin. Näitä osuuksia ei oteta huomioon laskettaessa 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua osuutta. Yhteisyritys hallinnoi tällaista jäsenvaltion antamaa käyttöaikaa osana unionin käyttöaikaa.

- 6 c. Jäsenvaltiot voivat antaa yhteisyritykselle käyttöaikaa yhteen tai useampaan Euroopan suurteholaskennan supertietokoneeseensa, tekoälytehtaaseensa tai tekoälyn gigatehtaaseensa hallinnollisella järjestelyllä, jossa määritetään myönnetyn käyttöajan osuus ja kesto. Tästä käyttöajasta tulee unionin käyttöaikaa, jota on käytettävä ensisijaisesti siihen, että startup-yrityksille ja pk-yrityksille annetaan käyttöoikeus tutkimus- tai innovointitoimia varten. Niiden ei katsota olevan jäsenvaltioiden luontoissuorituksia.

- 6 d. Unionin käyttöaikaa yhteen tai useampaan Euroopan suurteholaskennan tekoälytehtaaseen tai tekoälyn gigatehtaaseen voidaan käyttää antamaan maksuton käyttöoikeus sellaisille eurooppalaisille hankkeille, joissa kehitetään innovointia merkittävästi edistäviä avoimia etulinjan tekoälymalleja ja jotka valitaan yhteisyrityksen järjestämässä unionin laajuisessa avoimessa kilpailussa. Nämä avoimet mallit on asetettava laajasti viranomaisten saataville kaikkialla Euroopassa sekä Euroopan tiede- ja liike-elämän yhteisöille. Jäsenvaltiot voivat täydentää näitä toimia antamalla yhteisyritykselle lisäkäyttöaikaa tällaisia EU:n tason lisäarvoa tuottavia hankkeita varten. Niiden ei katsota olevan jäsenvaltioiden luontoissuorituksia.
7. Yhteisyritys omistaa 4 ja 5 kohdassa määriteltä unionin rahoitusosuutta pääomamenoista vastaavan osan tekoälyn gigatehtaan laskentainfrastruktuurista vähintään viiden vuoden ajan tekoälyn gigatehtaan toiminnan alkamisesta, ja se täsmennetään tekoälyn gigatehdasta koskevassa vastaanottosopimuksessa. Vaihtoehtoisesti, jos unionin rahoitusosuus myönnetään 4 kohdassa tarkoitettuna ennalta sovittuna taattuna tekoälyn gigatehtaan käyttöajan hankintana, keston on oltava vähintään viisi vuotta, ja se täsmennetään tekoälyn gigatehdasta koskevassa vastaanottosopimuksessa. Molemmissa tapauksissa kesto on pidennettävä, jos tekoälyn gigatehtaan laskentainfrastruktuuria parannetaan merkittävästi. Omistus siirretään tekoälyn gigatehdasta koskevan vastaanottosopimuksen mukaisesti tai sitä jatketaan sovitulla ajalla tekoälyn gigatehdasta koskevassa vastaanottosopimuksessa määritellyin edellytyksin, sanotun kuitenkin rajoittamatta yhtiöjärjestyksen 23 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua yhteisyrityksen purkamista. Jos omistus siirretään tekoälyn gigatehdaskonsortiolle, tekoälyn gigatehtaan laskentainfrastruktuurin jäännösarvo muunnetaan vastaavaksi unionin käyttöajaksi. Jos omistusta ei siirretä tekoälyn gigatehdaskonsortiolle vastaanottosopimuksen mukaisesti vaan laskentainfrastruktuuri päätetään poistaa käytöstä, tekoälyn gigatehdaskonsortio vastaa asiaankuuluvista kustannuksista.
8. Unionin ja osallistujavaltioiden tekoälyn gigatehtaan käyttöajan on oltava suoraan suhteessa niiden rahoitusosuuksiin tekoälyn gigatehtaan laskentainfrastruktuurin pääomamenoista tai ennalta sovittuun taattuun tekoälyn gigatehtaan käyttöajan hankintaan.

9. Yhteisyrityksen hallintoneuvosto määrittelee
- a) ehdot, jotka koskevat unionin käyttöaikaa tekoälyn gigatehtaissa;
 - b) tekoälyn gigatehtaiden käyttöehtoja koskevat erityissäännöt, jotka koskevat unionin käyttöajan jakamista hankkeille ja toimille, joita pidetään unionille strategisesti tärkeinä;
 - c) tekoälyn gigatehtaiden käyttöehtoja koskevat erityissäännöt, jotka koskevat unionin käyttöajan jakamista turvallisuuteen liittyville hankkeille ja toimille.
10. Määrittäessään unionin käyttöaikaa koskevia ehtoja 9 kohdan mukaisesti hallintoneuvoston on varmistettava seuraavat asiat:
- a) käyttöoikeus myönnetään käyttäjille, jotka asuvat, ovat sijoittautuneet tai sijaitsevat jossakin jäsenvaltiossa tai Digitaalinen Eurooppa -ohjelmaan, Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan tai Verkkojen Eurooppa -välineeseen assosioituneessa kolmannessa maassa;
 - b) käyttö on maksutonta julkisoikeudellisten yhteisöjen käyttäjille. Käyttö on maksutonta myös teollisuuskäyttäjille sovelluksissa, jotka liittyvät Horisontti Eurooppa -puiteohjelmasta, Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta tai Verkkojen Eurooppa -välineestä rahoitettaviin tutkimus- ja innovointitoimiin sekä Horisontti Eurooppa -puiteohjelman tai Digitaalinen Eurooppa -ohjelman huippuosaamismerkkin saaneisiin tutkimus- ja innovointitoimiin, sekä pk-yritysten ja scale-up-yritysten yksityisessä innovointitoiminnassa;
 - c) unionin rahoittamille tutkimus- ja innovaatiohankkeille on varattu erikseen laskentaresursseja, millä varmistetaan taattu saatavuus ja etusijalle asettaminen aikataulun suunnittelussa.
11. Hallintoneuvosto seuraa unionin käyttöajan osuutta 10 kohdan a alakohdassa määriteltyjen eri käyttäjätyyppien osalta. Jos erityyppisten käyttäjien käyttöajan osuuksissa on merkittävä epätasapaino verrattuna kysyntään, hallintoneuvoston on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet sen korjaamiseksi.

12. Unionin ja osallistujavaltioiden rahoitusosuuksiin sovelletaan ehtoja, joilla varmistetaan unionin strategisten etujen suojaaminen. Tässä kohdassa tarkoitettut erityiset ehdot vahvistetaan erillisessä tekoälyn gigatehdasta koskevassa vastaanottosopimuksessa. Tekoälyn gigatehdasta koskevaan vastaanottosopimukseen sovelletaan unionin oikeutta ja niiden seikkojen osalta, joita tämä asetus tai muut unionin säädökset eivät kata, täydentävästi sen jäsenvaltion kansallista oikeutta, johon isäntälaitos on sijoittautunut. Tekoälyn gigatehdasta koskevan vastaanottosopimuksen on sisällettävä
- a) yksityiskohtainen esitys tekoälyn gigatehtaan omistus- ja hallintorakenteista;
 - b) määräyksiä, joilla varmistetaan, että unioni kohdistaa tekoälyn gigatehtaaseen vaikuttavaa ja oikeasuhteista valvontaa ja tarkastuksia unionin strategisten varojen, etujen, riippumattomuuden ja turvallisuuden suojaamiseksi;
 - c) unionin, osallistujavaltioiden sekä tekoälyn gigatehdaskonsortion julkisten ja/tai yksityisten kumppanien rahoitusosuuksien määrittely, mukaan lukien mahdollinen 8 kohdassa tarkoitettu tekoälyn gigatehtaan taattu käyttöaika ja sen kesto;
 - d) tekoälyn gigatehdaskonsortion ja InvestEU-ohjelman välisten erityisten investointisopimusten kattamista unionin investoinneista johtuvien mahdollisten muiden unionin etujen määrittely;
 - e) unionin ulkopuolisia tekoälyn gigatehtaan käyttäjiä koskevien kelpoisuusedellytysten määrittely; näiden on täytettävä 2 kohdassa määritellyt kelpoisuusedellytykset;
 - f) tekoälyn gigatehtaan palveluja koskevien yksityiskohtaisten käyttöehtojen määrittely unionin käyttäjille ja käyttöajan laskentaa koskevien sääntöjen määrittely;
 - g) kuvaus yhteisyritykseen kuuluville käyttäjille tarjottavan palvelun laadusta tekoälyn gigatehdasta käytettäessä, siten kuin se on kuvailtu tekoälyn gigatehdasta koskevaan vastaanottosopimukseen sisältyvässä palvelutasosopimuksessa;

- h) tekoälyn gigatehtaan data- ja laskentainfrastruktuurin hankintaa, toimintaa ja käyttöä koskevien sääntöjen, tarvittaessa myös julkisen sektorin käyttäjävaatimusten, määrittely; jos tekoälyn gigatehdaskonsortioon kuuluu yksi tai useampi teknologiainfrastruktuurin toimittaja, tekoälyn gigatehdasta koskevaan vastaanottosopimukseen on sisällytettävä eturistiriitoihin liittyviä tehostettuja suojalausekkeita näitä toimittajia varten;
- i) tarvittaessa 7 kohdassa tarkoitettua omistuksen siirtämistä koskevat edellytykset;
- j) tarvittaessa omistuksen tai ennalta sovitun taatun hankitun käyttöajan jatkamisen ja tekoälyn gigatehtaan käytöstä poistamista koskevien edellytysten määrittely;
- k) tarvittaessa tekoälyn gigatehtaan käyttöä koskevat vastuuvaatimukset;
- l) täsmennys tekoälyn gigatehtaan isäntälaitoksen velvollisuudesta toimittaa hallintoneuvostolle vuosittain viimeistään tammikuun 31 päivänä tilintarkastuskertomus ja unionin käyttöaikaa koskevat tiedot edelliseltä varainhoitovuodelta;
- m) SEUT 272 artiklassa tarkoitettu välityslauseke, jonka mukaan Euroopan unionin tuomioistuimella on toimivalta kaikissa vastaanottosopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa.

13. Tekoälyn gigatehtaalla on oltava julkinen hallintoelin, joka koostuu komission ja julkista rahoitusta asianomaiselle tekoälyn gigatehtaalle tarjoavien osallistujavaltioiden edustajista. Tällaisen julkisen hallintoelimen kokoonpano ja työskentelytavat on määriteltävä tekoälyn gigatehdasta koskevassa vastaanottosopimuksessa. Jotta varmistetaan julkisen rahoituksen perustana olevien yleisen edun mukaisten tavoitteiden noudattaminen, nimetyltä julkisen hallintoelimeltä on saatava nimenomainen ennakkohyväksyntä seuraaville, sanotun kuitenkin rajoittamatta tekoälyn gigatehdaskonsortion hallintoa ja toiminnallista riippumattomuutta:

- a) kaikki kolmansien maiden tahojen kanssa tehtäviksi ehdotetut käyttöoikeussopimukset, jotka voivat aiheuttaa unionin strategiaan varoihin, etuihin, riippumattomuuteen ja turvallisuuteen liittyviä huolenaiheita;

- b) oikeudelliseen ja rahoitusrakenteeseen tai määräysvaltaan tehtävät merkittävät muutokset, jotka vaikuttavat unionin tai osallistujavaltioiden etuihin, kuten tekoälyn gigatehtaan perimmäisen omistuksen tai määräysvallan vaihtuminen, kriittisten resurssien siirtäminen unionin ulkopuolelle tai päätökset merkittävistä taloudellisista rakenneuudistuksista;
- c) tekoälyn gigatehtaan strategisen tarkoituksen merkittävä muuttaminen.

14. Käyttäen perustana kiinnostuksenilmaisupyyntöä yhteisyrityksen hallintoneuvosto valitsee tekoälyn gigatehdaskonsortion oikeudenmukaisella ja läpinäkyvällä menettelyllä riippumattomista asiantuntijoista koostuvan paneelin ja hallintoneuvoston arviointia varten nimeämään hyväksytyn rahoituslaitoksen tuella; valinta tehdään muun muassa seuraavin perustein:

- a) tekninen arviointi:
 - i) ehdotuksen tavoitteet ja tekninen laatu;
 - ii) työsuunnitelman laatu;
 - iii) fyysisen, tietoteknisen ja verkkoinfrastruktuurin laatu;
 - iii a) palvelun laatu, mukaan lukien turvallisuus ja luotettavuus;
 - iv) kestävyys ja energiatehokkuus;
 - v) konsortion kokemus ja taitotieto vastaavien laajamittaisten laitosten perustamisessa.
- b) mahdollinen vaikutus:
 - i) vaikutus eurooppalaiseen tekoälyekosysteemiin, myös sen kilpailukykyyn ja osaamisreserviin;
 - ii) EU:n tason lisäarvo, mukaan lukien strategisen riippumattomuuden ja teknologisen suvereniteetin edistäminen.

c) taloudellinen toteutettavuus:

i) tekoälyn gigatehdaskonsortion investointisitoumus;

ii) ehdotetun liiketoimintamallin laatu ja taloudellinen elinkelpoisuus (mukaan lukien nimetyn hyväksytyn rahoituslaitoksen tekemä due diligence -tarkastus).

15. Jos konsortioon ei kuulu yhtä tai useampaa teknologiainfrastruktuurin toimittajaa, tekoälyn gigatehdaskonsortio valitsee tekoälyn gigatehtaan toimittajat oikeudenmukaisten ja läpinäkyvien tarjouseritelmien perusteella, jolloin tarjouseritelmissä on otettava huomioon yleiset järjestelmäspesifikaatiot ja erityisesti julkisen sektorin käyttäjävaatimukset, jotka yhteisyritys on määritellyt kiinnostuksenilmaisupyynnössä ja jotka täsmennetään tekoälyn gigatehdasta koskevassa vastaanottosopimuksessa. Valinnan on perustuttava oikeudenmukaisiin, avoimiin ja läpinäkyviin kriteereihin, ja siinä on myös varmistettava EU:n tason lisäarvo ja otettava huomioon toimitusketjun turvallisuus ja häiriönsietokyky. Valittujen tarjoajien on täytettävä 2 kohdassa määritellyt kelpoisuusedellytykset.

16. Yhteisyritys voi tehdä keskeisten, erittäin kysytyjen komponenttien, kuten kehittyneiden tekoälyprosessorien, toimittamista koskevia puitesopimuksia. Tekoälyn gigatehdaskonsortiot voivat käyttää niiden hankinnassa tässä kohdassa tarkoitettuja puitesopimuksia.

6) muutetaan 16 artikla seuraavasti:

a) korvataan 1 kohta seuraavasti:

1. EuroHPC-supertietokoneet ovat julkisen ja yksityisen sektorin käyttäjien käytettävissä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 17 artiklan 9 kohdan soveltamista. Teollisuuskäyttöön tarkoitettuja EuroHPC-supertietokoneita lukuun ottamatta niitä käytetään pääasiassa julkisten rahoitusohjelmien kattamiin tutkimus- ja innovointitarkoituksiin, julkisen sektorin sovelluksiin ja tapauksen mukaan pk-yritysten, startup-yritysten ja scale-up-yritysten yksityiseen innovointitoimintaan.

6 a) muutetaan 34 artikla seuraavasti:

34 artikla

Korvausosuudet

1. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) 2021/695 34 artiklassa säädetään, Horisontti Eurooppa -ohjelmasta rahoitettavien epäsuorien toimien ja Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta rahoitettavien toimien yhteydessä yhteisyritys voi soveltaa tiettyyn toimeen myönnettävään unionin rahoitukseen erilaisia korvausosuuksia riippuen osallistujan tyypistä, varsinkin pk-yritykset, ja toimen tyypistä. Korvausosuudet ilmoitetaan työohjelmassa.
2. Poiketen siitä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa ja asetuksen (EU) 2021/695 34 artiklassa säädetään, Horisontti Eurooppa -ohjelmasta rahoitettavien kvanttitoiminnan päälinjaan kuuluvien toimien osalta kussakin työohjelmassa on ilmoitettava pakollinen osuus teknologiselta valmiudeltaan enintään tason 5 epäsuorille tutkimus- ja innovointitoimille, joiden tukikelpoisista kokonaiskustannuksista unioni rahoittaa 100 prosenttia.

Muutetaan liite seuraavasti:

7) muutetaan liitteen 3 artikla seuraavasti:

a) muutetaan 2 kohta seuraavasti:

2. Jäsenvaltioiden tai Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan tai Digitaalinen Eurooppa -ohjelmaan assosioituneiden kolmansien maiden tekemät yhteisyrityksen osakkuushakemukset on osoitettava hallintoneuvostolle. Ehdokasmaiden on kirjallisesti hyväksyttävä tämä yhtiöjärjestys ja kaikki muut yhteisyrityksen toimintaa ohjaavat säännökset. Ehdokkaiden on myös esitettävä perustelut yhteisyrityksen osakkuuden pyytämiseksi ja kuvattava, miten niiden kansallinen suurteholaskenta- tai kvanttiteknologiastrategia vastaa yhteisyrityksen tavoitteita. Hallintoneuvosto arvioi hakemuksen ottaen huomioon ehdokkaan merkityksellisyyden ja mahdollisen lisäarvon yhteisyrityksen tehtäväkuvauksen ja tavoitteiden saavuttamisen kannalta ja voi pyytää ehdokkuutta koskevia lisäselvityksiä ennen hakemuksen hyväksymistä.

8) muutetaan liitteen 4 artikla seuraavasti:

a) muutetaan 1 kohta seuraavasti:

- c) neuvoa-antava teollisuus- ja tiedekomitea, joka koostuu tutkimuksen ja innovoinnin neuvoa-antavasta ryhmästä, neuvoa-antavasta infrastruktuuriryhmästä ja kvanttiteknologioiden neuvoa-antavasta ryhmästä.

9) muutetaan liitteen 5 artikla seuraavasti:

a) lisätään 3 kohta seuraavasti:

3. Kvanttitoiminnan päälinjan osalta osallistujavaltiot voivat päättää käyttää samaa, muissa toiminnan päälinjoissa käyttämäänsä edustajaa, jota avustavat niiden asiaankuuluvien kvanttiteknologia-alan toimivaltaisten viranomaisten asianmukaiset edustajat ja asiantuntijat, tai ne voivat nimittää lisäedustajan niiden asiaankuuluvista kvanttiteknologia-alan toimivaltaisista viranomaisista.

10) muutetaan liitteen 6 artikla seuraavasti:

a) lisätään 5 a ja 5 b kohta seuraavasti:

- 5 a. Tämän yhtiöjärjestyksen 7 artiklan 4 a kohdassa tarkoitettujen tehtävien osalta, lukuun ottamatta kyseisen kohdan vi alakohtaa, jäljellä olevat 50 prosenttia äänioikeuksista on osallistujavaltioilla, jotka ovat jäsenvaltioita.

Tätä kohtaa sovellettaessa hallintoneuvosto tekee päätöksensä määräenemmistöllä. Määräenemmistön katsotaan muodostuvan, jos siinä on edustettuna unioni ja vähintään 55 prosenttia osallistujavaltioista, jotka ovat jäsenvaltioita, ja jotka edustavat vähintään 65:tä prosenttia kyseisten valtioiden kokonaisväestöstä. Väestön määrittelyssä käytetään neuvoston päätöksen 2009/937/EU liitteessä II esitettyjä lukuja.

- 5 b. Tämän yhtiöjärjestyksen 7 artiklan 4 a kohdan vi alakohdassa mainittujen tehtävien sekä kunkin tekoälyn gigatehtaan osalta osallistujavaltioiden äänioikeudet jaetaan suhteessa rahoitusosuuteen, johon kukin osallistujavaltio on sitoutunut, siihen saakka, kun tekoälyn gigatehtaan omistus siirretään tai tehdas myydään tai poistetaan käytöstä taikka 12 b artiklan 4 kohdassa tarkoitetun ennalta sovittua taattua tekoälyn gigatehtaan käyttöajan hankintaa koskevan sopimuksen voimassaolo päättyy.

Tämän kohdan soveltamiseksi hallintoneuvosto tekee päätöksensä vähintään 75 prosentin enemmistöllä kaikista äänistä, mukaan lukien niiden jäsenten äänet, jotka ovat poissa.

- b) muutetaan 6 kohta seuraavasti:

- 6) Tämän yhtiöjärjestyksen 7 artiklan 5, 5 a, 6 ja 7 kohdassa tarkoitettujen tehtävien osalta hallintoneuvosto tekee päätöksensä kaksivaiheisesti.

- 11) muutetaan liitteen 7 artikla seuraavasti:

- a) lisätään 4 a kohta seuraavasti:

- 4 a. Hallintoneuvosto huolehtii seuraavista tehtävistä, jotka liittyvät tämän asetuksen 12 b artiklassa tarkoitettuihin tekoälyn gigatehtaisiin:

- i) se keskustelee tämän yhtiöjärjestyksen 18 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun monivuotisen strategisen ohjelman osasta, joka koskee tekoälyn gigatehtaiden perustamista, ja hyväksyy sen;
- ii) se keskustelee vuotuisen työohjelman osasta, joka koskee tekoälyn gigatehtaiden perustamista ja tekoälyn gigatehdaskonsortioiden valintaa sekä niitä koskevia menoarvioita, ja hyväksyy sen;
- iii) se hyväksyy kiinnostuksenilmaisupyyntöjen käynnistämisen vuotuisen työohjelman mukaisesti;

- iv) se hyväksyy tekoälyn gigatehtaiden perustamisesta ja ylläpitämisestä vastaavien tekoälyn gigatehdaskonsortioiden valinnan;
- v) se määrittää ehdot, jotka koskevat unionin käyttöaikaa tekoälyn gigatehtaissa;
- vi) se tekee tekoälyn gigatehtaan julkiseen hallintoelimeen liittyvät päätökset;
- vii) se hyväksyy yhteisyrityksen tekemät puitesopimukset, jotka koskevat tekoälyn gigatehtaiden keskeisten, erittäin kysyttyjen komponenttien toimittamista.

b) lisätään 5 a kohta seuraavasti:

5 a. Kvanttitoiminnan päälinjan osalta sovelletaan tämän yhtiöjärjestyksen 7 artiklan 5 kohdan säännöksiä, lukuun ottamatta kvanttietokoneiden hankintaan ja toimintaan liittyviä toimia, joihin sovelletaan tämän yhtiöjärjestyksen 7 artiklan 4 kohdan säännöksiä.

12) muutetaan liitteen 10 artikla seuraavasti:

a) muutetaan 1 kohta seuraavasti:

1. Neuvoa-antava teollisuus- ja tiedekomitea koostuu tutkimuksen ja innovoinnin neuvoa-antavasta ryhmästä, neuvoa-antavasta infrastruktuuriryhmästä ja kvanttiteknologioiden neuvoa-antavasta ryhmästä.

b) lisätään 7 kohta seuraavasti:

7. Kvanttiteknologioiden neuvoa-antavassa ryhmässä on enintään 12 jäsentä, joista yksityiset osakkaat nimittävät enintään kuusi ottaen huomioon niiden sitoumukset yhteisyritykseen ja joista hallintoneuvosto nimittää enintään kuusi tämän yhtiöjärjestyksen 7 artiklan 3 kohdan k alakohdan mukaisesti.

Kvanttiteknologioiden neuvoa-antavaan ryhmään voi kuulua enintään kuusi osallistujavaltioiden ehdottamaa ja hallintoneuvoston nimittämää tarkkailijaa.

- 13) lisätään 12 a artikla seuraavasti:

12 a artikla

Kvanttiteknologioiden neuvoa-antavan ryhmän toiminta

1. Kvanttiteknologioiden neuvoa-antava ryhmä kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa.
2. Kvanttiteknologioiden neuvoa-antava ryhmä voi tarvittaessa nimittää työryhmiä yhden tai useamman osakkaan yleisen koordinoinnin alaisuudessa.
3. Kvanttiteknologioiden neuvoa-antava ryhmä valitsee puheenjohtajansa.
4. Kvanttiteknologioiden neuvoa-antava ryhmä hyväksyy työjärjestyksensä, johon sisältyvät myös osakkaisiin kuuluvien oikeussubjektien nimittäminen, jotka edustavat neuvoa-antavaa ryhmää, ja niiden nimityksen kesto.

- 14) lisätään 14 a artikla seuraavasti:

14 a artikla

Kvanttiteknologioiden neuvoa-antavan ryhmän tehtävät

1. Kvanttiteknologioiden neuvoa-antava ryhmä
 - a) laatii kannanottonsa tämän yhtiöjärjestyksen 18 artiklassa tarkoitetun monivuotisen strategisen ohjelman luonnokseen kvanttiteknologiatoimien ja niihin liittyvien aiheiden osalta ja tarkistaa sitä säännöllisesti tieteessä, teollisuudessa ja politiikassa ilmenevän kysynnän kehityksen mukaisesti;
 - b) järjestää julkisia kuulemisia, jotka ovat avoimia kaikille julkisille ja yksityisille sidosryhmille, joilla on intressejä kvanttiteknologioiden alalla, tiedottaakseen niille luonnoksesta monivuotiseksi strategiseksi ohjelmaksi ja siihen liittyvistä tietyn vuoden kvanttiteknologioita koskevan työohjelman osan toimenpideluonnoksista sekä kerätäkseen niistä palautetta.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun kannanoton monivuotisen strategisen ohjelman luonnokseen on koskettava
- a) tutkimuksen, innovoinnin, käyttöönoton ja infrastruktuurin strategisia painopisteitä, jotka liittyvät kvanttiteknologioiden kehittämiseen ja omaksumiseen ja niiden integroimiseen eurooppalaiseen digitaaliseen ekosysteemiin unionin häiriönsietokyvyn, strategisen riippumattomuuden ja teknologisen suvereniteetin tukemiseksi;
 - b) mahdollisia kvanttiteknologioihin liittyviä kansainvälisiä yhteistyötoimia, jotka tuovat lisäarvoa ja ovat molemminpuolisen edun mukaisia ja joissa varmistetaan yhdenmukaisuus unionin arvojen ja turvallisuusetujen kanssa;
 - c) koulutuksen ja työvoiman kehittämisen painopisteitä, joilla lisätään kvanttiteknologioihin liittyviä keskeisiä valmiuksia ja korjataan niihin liittyvää osaamisvajetta, mukaan lukien tietoisuus turvallisuuden kannalta arkaluonteisista sovelluksista;
 - d) kvantti-infrastruktuurien hankkimista, käyttöönottoa ja käyttämistä, mukaan lukien yhteenliittäminen ja federointi suurteholaskentainfrastruktuurien ja muiden digitaalisten infrastruktuurien, kuten kvanttiviestintä- ja kvanttitunnistusinfrastruktuurien, kanssa;
 - e) toimenpiteitä, jotka koskevat valmiuksien kehittämistä, yhteentoimivuutta, standardointia ja turvallisuutta kvanttiteknologioiden alalla, ottaen erityisesti huomioon kaksikäyttöriskit ja unionin strategisten varojen, etujen, riippumattomuuden ja turvallisuuden suojaaminen.

15) muutetaan liitteen 16 artikla seuraavasti:

Yhteisyrityksen talousarviositoumukset voidaan jakaa vuotuisiin eriin. Tammikuusta 2025 alkaen vähintään 20 prosenttia jäljellä olevien vuosien yhteenlasketusta talousarviosta on katettava muutoin kuin vuotuisilla erillä.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja
